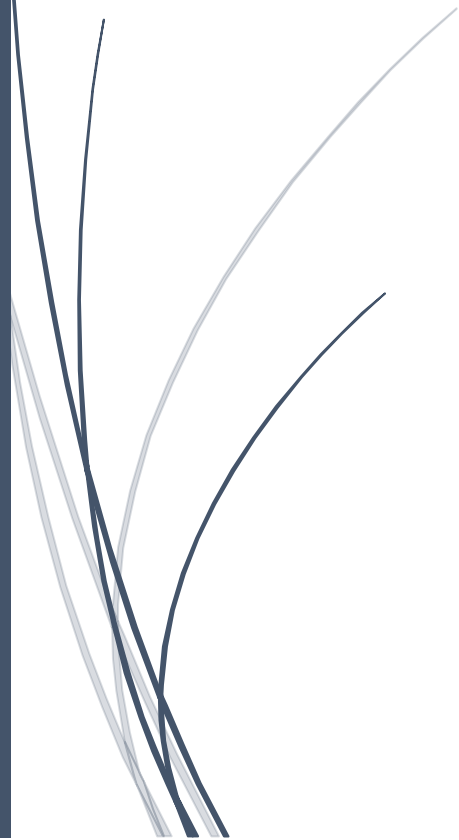

мај 2026.

ПРИРУЧНИК

о легалном боравку странаца у БиХ
по основу (ван)брачне заједнице са
држављанима БиХ

Удружење Фарос

ПРИРУЧНИК о легалном боравку странаца у БиХ по основу (ван)брачне заједнице са држављанима БиХ

Удружење Фарос

Клостерска 13

75 000 Тузла

Интернетска страница: <https://www.faros-online.org/>

Електронска адреса: udruzenjefaros@gmail.com

Видеозапис: https://www.youtube.com/watch?v=l0_GXYnb_9U

Приручник је састављен у мају 2026. године.

Употреба рода:

Сви се изрази у овом приручнику, дати у једном граматичком роду, односе подједнако и без дискриминације и на жене и на мушкарце.

Исправност информација и одрицање од правне одговорност:

Овај приручник је интелектуално власништво удружења Фарос. Приручник, који је информативног карактера, саставили смо на основу наших најбољих сазнања и искустава у раду на терену стицаних од 2009. године до данас. Информације дате у овом приручнику се могу промијенити у било којем тренутку. Стога не преузимамо и не носимо правну одговорност за тачност садржаја нити за његову непотпуност. Топло препоручујемо обраћање надлежним органима ради провјере тачности и потпуности информација.

Brot
für die Welt

BADEN-
WÜRTTEMBERG
STIFTUNG

Stiftung für soziale Zwecke Stuttgart, Dr. B. Ruisinger

Шта све треба да знате као странац о легалном боравку у БиХ по основу „брака или ванбрачне заједнице са држављанином БиХ“

УВОД

Постоји неколико законских основа по којима је могућ дужи боравак страних држављана у БиХ. Овај приручник је усмјерен на законски основ „живој у брачној или ванбрачној заједници са особом која има држављанство БиХ“.

Информације о боравку по другом основу се налазе на интернетској страници Министарства безбједности. Ово је линк ка тој страници: https://www.msb.gov.ba/inf_za_strance/default.aspx?id=14555&langTag=sr-SP-Cyrl

Законски је основ за дугорочни боравак страних држављана у БиХ наведен у члану 48. Закона о странцима (Службен гласник БиХ бр. 88/15).

І ДИО

Боравак од 90 дана у периоду од 180 дана за држављане земаља безвизног режима

1. Питање: Имам држављанство Хрватске, Србије, Црне Горе, Сјеверне Македоније. Моја будућа супруга је држављанка Босне и Херцеговине. Желимо живјети у БиХ и основати породицу. Могу ли доћи и живјети у БиХ?

Одговор: Да, то је могуће. Можеш ући у БиХ без визе. Можеш провести у БиХ максимално 90 дана у раздобљу од 180 дана.

2. Питање: Је ли могуће боравити у БиХ у више краћих наврата? Или само могу провести у земљи 90 дана у континуитету?

Одговор: Да, могуће је допутовати неколико пута у БиХ. Једноставно мораш pazити да не прекорачиш максималан број дозвољених (90) дана боравка у периоду од 180 дана. Начин рачунања је мало компликован, јер се тај временски оквир помјера уназад са сваким даном боравка у БиХ. Од помоћи у овом случају може бити калкулатор боравка у ЕУ:

<https://www.visa-calculator.com/>

3. Питање: Ја сам држављанин Сјеверне Македоније. Ушао сам на подручје БиХ 1.1.2026. године, а 31.1.2026. године сам се вратио у Сјеверну Македонију. Колико дуго могу поновно боравити у БиХ?

Одговор: Први боравак у БиХ од 1.1.-31.1.2026 трајао је 31 дан. Можеш остати у БиХ још 59 дана у периоду од 180 дана (31 + 59 = 90).

4. Питање: Ако поново уђем на подручје БиХ 1.3.2026. године, колико дуго смијем остати?

Одговор: Можеш остати укупно 59 дана, тј. најкасније до 28.4.2026.

У марту: 31 дан;

У априлу: 28 дана;

Укупно: 59 дана.

Најкасније ћеш 28.4. морати отићи из земље. Тада ће укупна дужина твог боравака у БиХ износити тачно 90 дана у раздобљу од 180 дана (31 дан + 59 дана = 90 дана).

5. Питање: Како израчунати временско раздобље од 180 дана? Од када до када траје?

Одговор: Раздобље од 180 дана се помјера сваки дан (у зависности од дана уласка у БиХ, односно од дана боравака у БиХ). Објаснићемо то на сљедећем примјеру:

Боравиш у БиХ од 1.1.- 31.1.2026. године, а потом од 1.3.-28.4.2026. Укупно: 90 дана.

Рачуница: На дан одласка из БиХ (28.4.) раздобље од 180 дана обухвата период од 31.10.2025. до 28.4.2026. Претпоставимо да желиш поновно ући у БиХ 15.5.2026. године. Погледај којег би датума започео период од 180 дана идући уназад од датог датума, тј. од 15.5.2026. године, и бројећи 180 дана. У овом случају би период од 180 дана започео 16.11.2025. и трајао би до 15.5.2026. године.

За то раздобље је већ искориштена могућност од 90 дана боравака у БиХ. Стога, не можеш поновно ући у земљу 15.5.2026.

Најранији датум сљедећег уласка у земљу би био 20.7.2026.

Разлог: Мораш сачекати да се твој јануарски боравак у БиХ "нађе" ван датог оквира од 180 дана. Претпоставимо да желиш остати 10 дана у БиХ.

Потребно је да на дан уласка у БиХ имаш од 0 до максимално 80 дана проведених у БиХ.

У том случају раздобље од 180 дана почиње 11.1.2026. Рачунаш 180 дана од 11.1. и добићеш датум 20.7.2026. године. Ово је први могући дан уласка у земљу и том приликом можеш остати до 31.7.2026. године.

На наведени датум изласка из БиХ ћеш имати сљедећи број проведених дана у земљи:

а) 11.1.- 31.1.2026. (21 дан)

б) 1.3.- 31.3.2026. (31 дан)

ц) 1.4.- 28.4.2026. (28 дана)

д) 20.7. - 30.7.2026. (10 дана)

Укупно: 90 дана у раздобљу од 180 дана (11.1.2026.- 30.7.2026).

Ако планираш неколико улазака у земљу и одлазака из земље, онда ти може помоћи калкулатор Европске уније: <https://www.visa-calculator.com/>
Правила о боравку странаца у БиХ у трајању од 90 дана без обавезе прибављања визе су иста као правила у ЕУ!

6. Питање: Примјењује ли се правило о 90 дана у раздобљу од 180 дана за држављане свих земаља?

Одговор: Не. То вриједи само за држављане оних земаља које се налазе на списку земаља без обавезе прибављања виза за улазак у БиХ. Свима другима, као што су, на примјер, држављани Индије, Пакистана, Египта, Нигерије, Бангладеша и још неколицине земаља ван Европе, требају визе за улазак у БиХ.

7. Питање: Шта морам учинити и који су ми документи потребни да се могу задржати у БиХ до 90 дана?

Одговор: По доласку у БиХ, у року од 48 сати од тренутка уласка у земљу, мораш пријавити боравиште у надлежном теренском центру Службе за послове са странцима или у најближој полицијској станици. То правило вриједи ако имаш намјеру остати дуже од 3 дана. Ако улазиш у земљу за викенд или на празник, не рачунају се ти дани.

За такву пријаву је неопходно сљедеће:
- да имаш важећи пасош своје земље;

- да имаш печат у путној исправи којим се потврђује улазак у земљу, а који удара службеник на граничном прелазу приликом уласка у земљу (на том печату стоји датум уласка, назив граничног прелаза и стрелица окренута надесно за улазак или налијево за излазак из земље);

ПАЖЊА! Када прелазиш границу и службеник ти стави печат у пасош, треба одмах да провјериш да ли је правац стрелице исправан. Понекад се деси да службеник ненамјерно стави печат са стрелицом за излазак из земље, а путник улази у земљу. То ће довести до проблема у добијању „бијелог картона“.

- да прије одласка у теренски центар или полицијску станицу овјериш копије пасоша (треба да се копира страница са подацима и сликом и страница са печатом као доказом уласка у земљу);

- да попуниш такозвани „бијели картон“ (добићеш га у теренском центру или полицији);

- да уплатиш таксу од 10 КМ (уплатницу ћеш добити у теренском центру или полицији);

- ако си смјештен у приватном смјештају, онда особа која је власник тог смјештаја треба да да изјаву овјерену у општини којом потврђује да боравиш код ње;

- особа код које станујеш треба да преда копију своје личне карте, увјерење о пребивалишту (ЦИПС) и овјерену копију доказа о власништву стана или куће (ЗК извадак из грунтовнице).

Службеник у теренском центру или полицији ће прегледати исправност документације и ставити печат. Та врста визе траје максимално 90 дана у периоду од 180 дана.

8. Питање: Ако имам неколико улазака у земљу и излазака из земље у периоду од 180 дана, морам ли након сваког уласка прибавити нови „бијели картон“?

Одговор: Уколико сваки пут боравиш на истој адреси, не мораш прибављати нови „бијели картон“. Он важи укупно 90 дана у периоду од 180 дана за боравиште на истој адреси.

9. Питање: Особа која ми нуди смјештај у БиХ има само купопродајни уговор који се тиче њене имовине. Уговор није овјерен код нотара. Могу ли становати код те особе?

Одговор: Не можеш код такве особе становати. Станодавац треба да да на увид:

- код нотара овјерен купопродајни уговор;
- извод из земљишне књиге - грунтовнице;
- у општини овјерен уговор о издавању стана између власника имовине и подстанара.

10. Питање: Када промијеним адресу боравишта током боравка у БиХ, треба ли да прибавим нови „бијели картон“?

Одговор: Да. Неопходно је прибавити нови бијели картон, а процедура је иста као у случају који је описан у одговору на 7. питање.

11. Питање: Хоће ли теренски центар провјерити да ли се заиста налазим на адреси коју наводим у „бијелом картону“?

Одговор: Ми до сада нисмо имали случај гдје се провјеравало присуство на наведеној адреси.

12. Питање: Је ли неопходно да носим са собом свој пасош и „бијели картон“ сваки пут када изађем из куће?

Одговор: Да, мораш обавезно носити те документе са собом. Ако дође до случајне легитимације од стране службених лица, а те документе немаш код себе, плаћаш новчану казну.

II ДИО

Боравак странаца у БиХ дужи од 90 дана

13. Питање: Могу ли боравити дуже од 90 дана у БиХ?

Одговор: То је могуће ако испуњаваш законске услове за дозволу за боравак. У овом ћеш приручнику пронаћи информације о сљедећем законском основу: „Брак странца са држављанином БиХ, ванбрачна заједница странца са држављанином БиХ“.

14. Питање: Које су посљедице боравка у БиХ без дозволе боравка?

Одговор: Сваки страни држављанин, без боравка регулисаног у складу са законом БиХ, сматра се илегалним мигрантом којем на крају пријети и депортација из Босне и Херцеговине са изрицањем мјере забране уласка у БиХ у трајању од минимално једне до пет година. Новчаном казном у износу од 300 КМ до 1500 КМ кажњава се за прекршај странац ако у БиХ борави дуже од времена назначеног у визи или у дозволи за привремени боравак, односно дуже од времена важења безвизног боравка (извор: интернет страница Министарства безбједности БиХ¹).

15. Питање: Ја сам странкиња. У ванбрачној заједници живим са БиХ држављанином. Имамо заједничку дјецу која се школују и сада сам трудна. Мислим да сам због тога заштићена и да ме институције неће депортовати.

Одговор: Није тачно. Ситуација у којој се налазиш не представља заштиту од мјера депортације. Мораш легализовати свој боравак како би била у потпуности заштићена.

16. Питање: Живим неколико година без дозволе за боравак са својом супругом и нашом заједничком дјецом у БиХ. Нисам знао за тај закон и правила. Што могу учинити да бих добио одобрење за боравак?

Одговор: На основу практичних искуства која смо имали у Кантону Сарајево показало се да мајке и очеви који су засновали породицу с држављанима БиХ, а нису били у стању да затраже одобрење за боравак, могу то одобрење накнадно затражити. По нашем мишљењу, нема гаранције да ће се одобрити захтјев. Међутим, из искуства смо видјели да ни у једном случају захтјев није био одбијен, осим кад је особа предходно починила озбиљан прекршај.

¹ https://sps.gov.ba/?page_id=2520&lang=sr (виђено: 9.3.2026)

Процедура је сљедећа:

- Требало би поднијети пријаву у надлежном теренском центру Службе за послове са странцима, након чега слиједи давање изјаве и израда записника од стране запосленог особља центра.
- Странцу ће бити уручен прекршајни налог. Казну у износу између 300 и 1500 КМ треба платити у року од 8 дана. Службеник ће странцу одузети путну исправу.
- Странац ће добити налог да напусти БиХ до одређеног датума. Враћа му се пасош и он треба да напусти БиХ на најмање 90 календарских дана. У том периоду се не смије враћати у БиХ.

ПАЖЊА! Сваки улазак и излазак из земље се региструје читавањем пасоша на граничном прелазу. Ако у том периоду поново уђеш у БиХ, јер мислиш да твој улазак нико неће регистровати, постоји велики ризик да ћеш добити забрану поновног уласка у БиХ.

- Након 90 дана проведених изван БиХ (у било којој земљи на свијету), особа може поново ући у БиХ, треба да добије печат у пасош при уласку у земљу и треба да прибави „бијели картон“ у теренском центру (виза на 90 дана).

17. Питање: Шта морам учинити да добијем тзв. „бијели картон“?

Одговор: Види одговор на 7. питање у првом дијелу ове брошуре. Са овом пријавом и „бијелим картоном“ можеш легално боравити у БиХ 90 дана и искористити тај боравак за подношење захтјева за одобрење привременог боравака на 12 мјесеци.

18. Питање: Како могу затражити одобрење за привремени боравак од 12 мјесеци? Који документи су ми потребни и колико све то кошта? Када би требало да предам захтјев?

Одговор: Захтјев за одобрење привременог боравака треба да предаш најкасније 15 дана прије истеке „бијелог картона“ у теренском центру надлежном за мјесто твог боравака у БиХ.

ПАЖЊА! Ако предаш захтјев касније, тако да имаш на располагању мање од 15 дана прије истеке „бијелог картона“, постоји ризик од плаћања новчане казне.

Потребни документи су:

1. Попуњен захтјев за издавање одобрења привременог боравака у БиХ. Образац можеш или преузети у папирној форми у теренском центру или скинути у електронском формату са званичне интернетске странице Службе за послове са странцима, одштампати га обострано, на једном листу папира. Линк: https://sps.gov.ba/?page_id=2496&lang=sr

2. Уплатница о плаћеној административној такси у износу од 150 КМ као доказ да је такса плаћена. Подаци о банци: https://sps.gov.ba/?page_id=2490&lang=sr > информације за странце > административне таксе

3. Фотографија за документе подносиоца захтјева новијег датума. Димензије фотографије морају бити 35 x 45 mm.

4. Пасош, тј. путна исправа издата од стране земље поријекла.

ПАЖЊА! Рок важења путне исправе треба бити најмање три мјесеца дужи од периода за који се тражи привремени боравак.

На примјер:

Улазак у БиХ: 1.1.2026.

Пријава, прибављен бијели картон: 2.1.2026.

Бијели картон важи до: 31.3.2026.

На дан 15.3.2026. године предајем захтјев за добијање привременог боравака на 12 мјесеци (до 14.3.2027. године).

Требало би да мој пасош важи најмање до 15.6.2027. године.

ПАЖЊА! Ако пасош важи до 31.1.2027. године, одобрава се привремени боравак до тог датума, а не боравак на 12 мјесеци.

5. Овјерена копија пасоша – копира се:

- страница са општим подацима (име, презиме, датум рођења, датум и мјесто издавања пасоша, итд.);

- страница на којој се налази посљедни печат са граничног прелаза при уласку у земљу.

ПАЖЊА! Копија странице са подацима и копија странице са печатом добијеним при уласку у земљу морају бити на истој страници папира.

6. Лљкарско увјерење из којег је видљиво да странац не болује од болести која представља пријетњу јавном здрављу у БиХ. Увјерење не смије бити старије од 3 мјесеца.

19. Питање: Како могу добити лљкарско увјерење и колико кошта?

Одговор: Најбоље искуство имамо у приватној установи „Санаса“ у Сарајеву. Иначе се лљкарско увјерење може добити у било којем Дому здравља и кошта око 100 КМ.

7. Доказ о обезбидећеном здравственом осигурању у БиХ за странца.

20. Питање: Гдје се могу пријавити на здравствено осигурање и колико то кошта?

Одговор: Најбоље искуство имамо са приватним осигуравајућим кућама као што су „Триглав осигурање“ и „Сунце осигурање“. Та осигурања коштају за период од 12 мјесеци отприлике 100 – 120 КМ. У случају болести покривају преглед, лијечење, лијекове и медицинска помагала.

Доказ о здравственом осигурања је копија полисе осигурања.

8. Увјерење да се против странца не води кривични поступак у земљи поријекла и увјерење да странац није кажњаван за кривично дјело. Оба увјерења морају бити издата од стране надлежних органа у земљи поријекла гдје странац има редовно мјесто пребивалишта. Увјерења не смију бити старија од 6 мјесеци.

21. Питање: Како могу прибавити та увјерења у земљи поријекла?

Одговор: Најбоље би било да их прибавиш и донесеш прије него што допутујеш у БиХ. Ако се већ налазиш у БиХ, имаш више могућности:

а. Можеш послати пуномоћ, овјерену код нотара, особи од повјерења у земљи поријекла и замолити је да она преда захтјев за издавање увјерења и да ти их пошаље поштом.

б. Можеш предати захтјев преко амбасаде своје земље у БиХ на следећи начин: Мораш отићи лично у амбасаду у Сарајеву или у конзултат у Бањој Луци. Понеси личну карту и попуни захтјев који ћеш добити тамо! Плати таксу у амбасади! У року од 2 – 7 дана ћеш моћи подићи увјерења.

22. Питање: Грађанин сам Р. Србије. Могу ли предати онлајн захтјев за добијање увјерења о некажњавању?

Одговор: Да, то је могуће преко „еУправе“.

Упутство:

1. Отвори налог тако што ћеш отићи на портал

euprava.gov.rs;

кликни на „Пријава / Регистрација“;

пријави се помоћу апликације „ConsentID“ или квалификованог електронског сертификата (лична карта са чипом).

2. Након пријаве, да покренеш услугу, отвори линк изнад и кликни на: „Покрени услугу“.

3. Да попуниш захтјев, унеси: име и презиме, ЈМБГ, адресу пребивалишта у Србији и сврху издавања увјерења (нпр. запослење, иностранство итд.).

4. Да платиш таксу (ако је потребно): систем аутоматски генерише налог за уплату, можеш се користити картицом, е-банкарством или општом уплатницом.

5. Што се тиче доставе увјерења, она ти, након обраде захтјева, могу бити послана на кућну адресу или доступна електронски. Рок за издавање је обично до 8 дана.

ПАЖЊА! Да би користио ову услугу, мораш имати електронски сертификат или активирањем „ConsentID“.

23. Питање: Како могу активирати „ConsentID“?

Инсталирај апликацију на паметном телефону:

- Андроид: „ConsentID“ на „Google Play“;

- Ајфон: „ConsentID“ на „App Store“.

Регистрација налога на страници „еУправа“:

Отвори портал: <https://euprava.gov.rs>;

Кликни на „Регистрација“;

Унеси: име и презиме, ЈМБГ, мејл, број телефона. Потврди мејл који ти буде стигао.

Активирај „ConsentID“:

Након регистрације се пријави на налог „еУправе“. Иди на опцију „Подешавање налога“.

Изабери „ConsentID – активација“. На екрану ће се појавити „QR код“.

На телефону отвори апликацију „ConsentID“, изабери опцију „Активирај налог“.

Скенирај „QR код“ са портала „еУправе“. Унеси PIN или биометрију.

Након тога се можеш пријавити на „еУправу“ једним кликом преко телефона.

Важно за људе који се налазе у БиХ:

„ConsentID“ се може користити из иностранства, али прва активација понекад тражи један од ова 3 начина идентификације:

- електронска лична карта Србије (најлакши начин);
- један одлазак у МУП Србије;
- активација у амбасади Србије.

Ако никад нисте активирали е-идентитет, можда ћете морати једном потврдити идентитет.

24. Питање: Колико коштају та увјерења за грађане Србије?

Одговор:

Увјерење о некажњавају из МУП-а кошта 830 динара (RSD).

Увјерење о невођењу кривичног поступка из суда кошта 190 динара (RSD).

Преко Амбасаде Србије у БиХ: 4 000 до 5 000 динара (RSD).

Напомена: Не гарантујемо да се цијене неће мијењати. Мораш се распитати у Амбасади Србије о актуелним цијенама.

25. Питање: Грађанин сам Сјеверне Македоније и налазим се већ у БиХ. Како могу добити увјерење о некажњавању из своје земље?

Одговор: Постоје два начина.

а. Преко Амбасаде Сјеверне Македоније у БиХ:

Захтјев се предаје лично са пасошем и захтјевом у Амбасади. Тражени документ се доставља поштом или се преузима лично.

б. Могуће је овласти некога у Сјеверној Македонији путем нотарске пуномоћи. Та особа подноси захтјев у Министарству правде/МУП-у Сјеверне Македоније. Након издавања ти може послати увјерење поштом или курирском службом.

в. Онлајн: Сјеверна Македонија има дигиталну платформу „е-Government“:

<https://www.ujp.gov.mk>

ПАЖЊА! Сви документи које предајеш уз захтјев за боравак морају бити преведени на језик који је у службеној употреби у БиХ, што значи да треба судски тумач за македонски језик да преведе те документе. У Сарајеву сарађујемо успјешно са преводилачком агенцијом Барбадос.

26. Питање: Колико коштају та увјерења за грађане Сјеверне Македоније?

Одговор: Ако овластиш некога у Сјеверној Македонији, плаћаш таксу око 5 – 6 евра (EUR). Ако поднесеш захтјев за увјерење преко Амбасаде С. Македоније, цијели поступак кошта око 20 – 30 евра (EUR).

ПАЖЊА! Не гарантујемо да се цијене неће мијењати. Мораш се распитати у Амбасади Србије о актуелним цијенама.

27. Питање: Грађанин сам Црне Горе и налазим се већ у БиХ. Како могу добити увјерење о некажњавању?

Одговор:

Из Црне Горе треба да прибавиш два документа: увјерење о некажњавању из МУП-а и увјерење о невођењу кривичног поступка из основног суда у мјесту пребивалишта.

Имаш 3 могућности:

- а) одлазак у Црну Гору и предаја захтјева (што је најбрже рјешење);
- б) давање пуномоћи особи од повјерења (напишеш нотарски овјерену пуномоћ, пошаљеш поштом особи у Црној Гори која предаје захтјеве у твоје име, добије документе у року од 1 – 3 дана и шаље их поштом теби);
- в) предаја захтјев преко Амбасаде Црне Горе у БиХ (лично - са личном картом и пасошем - предајеш захтјев, плаћаш конзуларну таксу у износу од 20 евра (EUR) и након 5 – 10 дана преузимаш документе лично или ти се шаљу поштом). <https://www.gov.me/clanak/uvjerenje-iz-kaznene-evidencije>

28. Питање: Колико коштају та увјерења за грађане Црне Горе?

Одговор:

- пуномоћ код нотара у БиХ: 20 – 30 евра (EUR);
- таксе у Црној Гори: укупно 20 – 30 евра (EUR);
- конзуларна такса у амбасади: 20 евра (EUR).

ПАЖЊА! Наведене цијене подлијежу промјенама, па се распитајте о цијенама код надлежних институција!

9. Доказ о смјештају странца

29. Питање: Моја (не)вјенчана супруга живи у својој приватној кући која није укњижена у ЗК. Како могу доказати легалан смјештај?

Одговор: Једини начин је да власник куће има нотарски овјерен купопродајни уговор који доказује власништво.

30. Питање: Моја (не)вјенчана супруга живи у кућу или стану који изнајмљује. Како могу доказати легалан смјештај?

Одговор: Једини начин да докажеш легалан смјештај је да постоји:

- Уговор о подстанарским односима између власника некретнине и подстанара (твоје (не)вјенчане супруге), овјерен у општини. То захтјева да станодавац пријави издавање смјештаја код порезне управе и да опорезује приход.
- Изјава станодавца може садржавати изјаву да странац станује бесплатно, па не мора бити пријављен код порезне управе.

31. Питање: Моја (не)вјенчана супруга живи у социјалном стану. Како могу доказати легалан смјештај?

Одговор: Доказ је уговор о кориштењу социјалног стана у којем се наводе све особе које у њему станују. Невјенчана или вјенчана супруга даје изјаву овјерену у општини да странац станује у том стану.

10. Доказ о средствима за издржавање

32. Питање: Мој брачни друг нема уговор о раду на неодређено вријеме. Како можемо доказати да постоје средства за издржавање?

Одговор: Начин на који се може доказати постојање средстава за издржавање није конкретно дефинисан у закону. Оно што се тражи у сваком случају је овјерена изјава брачног друга или ванбрачног да сноси трошкове за издржавање странца. Та изјава се овјерава у општини у мјесту боравка.

Што се доказа о приходима тиче, на основу нашег искуства, могуће је приложити:

- доказ да странац, односно (ван)брачни друг, има новчана средства на једном банковном рачуну (доказ: потврда из банке);
- уговор о раду или о дјелу (доказ: потврда послодавца или овјерена копија уговора о раду);
- друга врста доказа о приходу, нпр. потврде о откупу секундарних сировина.

33. Питање: Колики је укупни износ трошкова подношења захтјева за привремени боравак?

Одговор: Зависи од тога из које државе долазиш и налазиш ли се у БиХ или не:

Потребан документ	Странац из Србије	Странац из Ц. Горе	Странац из С. Македоније
„Бијели картон“, тј. виза на 3 мјесеца	8 евра	8 евра	8 евра
Казна за прекршај	150 до 750 евра	150 до 750 евра	150 до 750 евра
Такса за прив. боравак	100 евра	100 евра	100 евра
Љекарско увјерење	60 евра	60 евра	60 евра
Здравствено осигурање	60 евра	60 евра	60 евра
Увјерења о некажњавању (2) преко пуномоћи	30 евра	30 евра	30 евра
Превод судског тумача	Не треба	Не треба	50 – 100 евра
Фотографије, овјеравање докумената, копије	10 евра	10 евра	10 евра

ПАЖЊА! Ради лакшег сналажења заокружили смо износе. Овај преглед цијена је замишљен као оријентација. Цијене могу варирати у зависности од тога с којом институцијом или пружаоцем услуга имате посла.

34. Питање: Имам статус привременог боравка у БиХ на основу брака или ванбрачне заједнице са држављанином БиХ. Могу ли добити здравствено осигурање преко Завода за здравствено осигурање?

Одговор: Може, под условом да твој (ван)брачни друг има осигурање преко Завода за здравствено осигурање:

- или на основу радног односа (уговора о раду);
- или уз пријаву у Заводу за запошљавање („Биро“).

35. Питање: Када будем добио одобрење о привременом бораваку у БиХ, хоћу ли се моћи запослити, тј. потписати уговор о раду у фирми?

Одговор: Ако си у браку с држављанком БиХ или живиш у ванбрачној заједници и добио си одобрење за привремени боравак, можеш засновати радни однос и не треба ти дозвола за рад. (Законски основ: Закон о странцима 88/15, члан 78.)

36. Питање: Имам одобрење привременог боравака у БиХ. Могу ли добити новчану помоћ од државе ако будем у стању социјалне потребе?

Одговор: Не. Обично као странац с привременом дозволом за боравак немаш право на социјалну помоћ. Држава претпоставља да брачни друг, или ванбрачни, располаже средствима за покривање трошкова живота, како је наведено у изјави која је предата заједно са другим документима уз захтјев за одобрење привременог боравака.

37. Питање: Када и како морам поднијети захтјев за продужење боравишне дозволе?

Одговор: Захтјев за продужење привременог боравака подноси се најраније 60 дана, а најкасније 15 дана прије истека периода одобреног боравака.

Потребни документи су:

1. Попуњен захтјев за издавање одобрења привременог боравака у БиХ. Образац се може или преузети у папирној форми у теренском центру или скинути у електронској форми са званичне интернетске странице Службе за послове са странцима, те одштампати обострано, тј. на једном листу папира. Линк: https://sps.gov.ba/?page_id=2496&lang=sr

2. Уплатница о плаћеној административној такси у износу од 150 КМ као доказ да је такса уплаћена. Банковни подаци: https://sps.gov.ba/?page_id=2490&lang=sr

<https://sps.gov.ba/?lang=sr> > информације за странце > административне таксе

3. Овјерена копија пасоша:

- страница са општим подацима (име, презиме, датум рођења, датум и мјесто издавање пасоша, итд.);
- страница на којој се налази наљепница одобрења привременог боравка односно предходно продуженог привременог боравка.

4. Доказ о обезбијећеном здравственом осигурању у БиХ за странца.

Напомена: Или полиса од приватног здравственог осигурања или доказ о осигурању преко Завода за здравствено осигурање, преко брачног друга или ванбрачног партнера.

5. Увјерење да се против странца не води кривични поступак из БиХ.

Увјерење се добија у Општинском суду у мјесту боравишта странца.

38. Питање: Треба ли ми додатна документација ако живим у ванбрачној заједници са држављанком БиХ?

Одговор: Да. Треба да додатно приложиш сљедеће:

1. увјерење (за оба партнера) о слободном брачном стању;
2. изјаве обају партнера и двају свједока овјерене у општини да у ванбрачној заједници живе најмање 3 године (све изјаве се дају одвојено, тако да постоје укупно 4 изјаве).

III ДИО

СТИЦАЊЕ БИХ ДРЖАВЉАНСТВА

Закон о држављанству БиХ

Члан 9.

(1) Странац, који је поднио захтјев за стицање држављанства БиХ, може стећи држављанство натурализацијом ако испуњава сљедеће услове:

- а) да је напунио 18 година старости;
- б) да има одобрен стални боравак на територији Босне и Херцеговине најмање три године прије подношења захтјева;
- в) да довољно познаје писмо и језик једног од конститутивних народа Босне и Херцеговине;
- г) да му није изречена мјера сигурности протјеривања странаца из земље или заштитна мјера удаљивања странаца са територије Босне и Херцеговине од стране органа чији је легалитет успостављен Уставом и да је ова одлука још увијек на снази;
- д) да није осуђиван на издржавање казне за кривична дјела са предумишљајем на дуже од три године у периоду од 8 година од подношења захтјева;
- ђ) да се одрекне или на неки други начин изгуби своје раније држављанство прије стицања држављанства БиХ, осим ако билатерални споразум из члана 14. не предвиђа другачије. Одричање или губитак ранијег држављанства се неће захтијевати ако ово није дозвољено или се не може разумно захтијевати;
- е) да се против њега не води кривични поступак, осим ако се доказ о испуњавању овог услова не може разумно захтијевати;
- ж) да не представља пријетњу по сигурност Босне и Херцеговине;
- з) да има осигуран стални извор прихода у износу који омогућава егзистенцију или да је у стању да осигура поуздан доказ о финансијским изворима за сопствено издржавање;
- и) да је измирио све пореске или друге финансијске обавезе;
- ј) да потпише изјаву да прихвата правни систем и уставни поредак Босне и Херцеговине и
- к) да има важећу гаранцију о стицању држављанства БиХ.

(2) Натурализација неће бити одобрена, чак ако подносилац захтјева испуњава опште услове за натурализацију, ако постоје основани разлози за сумњу да би се одобравањем натурализације том лицу угрозила безбједност Босне и Херцеговине и јавни ред и мир, или ако натурализација није у складу са интересима Босне и Херцеговине из неког другог разлога утврђеног на основу цјелокупне процјене стања подносиоца захтјева.

Стицање држављанства БиХ олакшаном натурализацијом

Члан 10.

Брачни друг држављанина Босне и Херцеговине - странац, може стећи држављанство БиХ под сљедећим условима:

а) да је брак трајао најмање 5 година прије подношења захтјева и да још увијек траје у моменту подношења захтјева;

б) да се одрекне или на неки други начин изгуби своје раније држављанство прије стицања држављанства БиХ, осим ако то није другачије ријешено билатералним споразумом из члана 14. Одустајање или престанак ранијег држављанства се не захтијева ако то није допуштено или се не може разумно захтијевати;

в) да има одобрен стални боравак на територији Босне и Херцеговине;

г) да не представља пријетњу по сигурност Босне и Херцеговине.

39. Питање: Ја сам пунољетан држављанин Србије и у браку сам са држављанком БиХ. Када и како могу затражити држављанство БиХ?

Одговор: Ако си држављанин Србије, у браку си са држављанком БиХ и имаш привремени боравак и то најмање 14 мјесеци (одобрен привремени боравак на 12 мјесеци и одобрено продужење привременог боравка), можеш предати захтјев за држављанство по убрзаном поступку.

40. Питање: Држављанин сам Србије. Важи ли исто правило ако сам у ванбрачној заједници са својом невјенчаном супругом, држављанком БиХ? Како могу доказати да смо у ванбрачној заједници?

Одговор: Убрзан поступак не важи за ванбрачну заједницу. Мораш бити у браку са држављанком БиХ.

41. Питање: Држављанин сам Србије. Које услове морам испуњавати за стицање држављанства олакшаном натурализацијом?

Одговор: Брачна заједница мора бити стварна, што значи да морате заиста бити у брачној заједници и живјети заједно.

Даљи услови су:

- одобрење привременог боравка на најмање годину дана;
- одобрење продужења привременог боравка;
- доказ да ниси кажњаван и да се не води кривични поступак против тебе ни у Србији ни у БиХ. (Законски основ: Члан 10. Закона о држављанству БиХ)

42. Питање: Гдје предајем захтјев за држављанство БиХ?

Одговор: Надлежна институција за доношење одлуке је Министарство цивилних послова Босне и Херцеговине, сектор за држављанство. Из искуства знамо да се предаје захтјев за држављанство полицијској управи у општини гдје подносилац захтјева има пријављен боравак. Ако се налазиш изван БиХ, предајеш захтјев преко амбасаде или конзулата БиХ.

43. Питање: Коју документацију морам приложити уз захтјев за стицање држављанства БиХ?

Одговор: Подносилац захтјева мора прибавити и припремити следеће документе:

- извод из матичне књиге рођених (родни лист);

ПАЖЊА! Брак мора бити уписан у матичну књигу и писати у изводу из матичне књиге рођених!

- увјерење о држављанству матичне државе;

- овјерена копија пасоша (копирати странице са подацима и наљепницама из теренског центра на истој страници папира);

- извод из матичне књиге вјенчаних (вјенчани лист);

- извод из казнене евиденције из мјеста рођења, издат од надлежног органа унутрашњих послова (полиција);

ПАЖЊА! На документу треба да стоји „да се документ издаје ради остваривања права грађана у иностранству (стицање држављанства БиХ)“!

- увјерење о невођењу кривичног поступка из суда (Општински суд у мјесту боравка странца у БиХ);

- овјерена изјава о поштовању правног система и уставног поретка БиХ, за шта постоји образац;

- доказ о уплаћеној такси (овјерена уплатница- 450 КМ);

- увјерење из Службе за послове са странцима о пријави боравка на територији БиХ;

- увјерење о држављанству БиХ бх држављанина (брачни или ванбрачни партнер), не старије од 6 мјесеци.

44. Питање: Морам ли се одрећи држављанства Србије када добијем држављанство БиХ?

Одговор: Као грађанин Србије имаш право на двојно држављанство, јер постоји билатерални споразум између БиХ и Р. Србије. Исто важи и за држављане Р. Хрватске и Шведске.

Законски основ је „Уговор о двојном држављанству између Босне и Херцеговине и Савезне Републике Југославије“ од 29.10.2002. („Службени гласник БиХ – Међународни уговори бр. 4/03“).

45. Питање: Да ли се овакав поступак примјењује и на држављане других земаља као што су Црна Гора и Сјеверна Македонија?

Одговор: Поступак је сличан, али није идентичан. Разлике су у сљедећем:
- Држављани Црне Горе и Сјеверне Македоније се морају одрећи држављанства земље поријекла када желе постати држављани БиХ. Двојно држављанство, кад је ријеч о наведеним земљама, тренутно је немогуће посједовати (стање од марта 2026.године) јер не постоји билатерални споразум између БиХ и Црне Горе и између БиХ и Сјеверне Македоније.

Остали услови су скоро идентични, али процедура дуже траје.

- Морају бити у браку са држављанком БиХ најмање 5 година.
- Морају добити стални боравак, па тек онда могу предати захтјев за држављанство.

Прецизније речено, након одобрења привременог боравака на годину дана, а мало прије истека тог боравака, предаје се захтјев за продужење привременог боравака на 12 мјесеци. Привремени боравак од годину дана се мора још 4 пута продужити након тога. Прије истеке привременог боравака, током пете године легалног боравака у БиХ или након четвртог продужења, лице може предати захтјев за стални боравак. Након 12 мјесеци у статусу сталног боравака (након укупно 6 година легалног боравака), лице може предати захтјев за држављанство.

- Као грађанин Сјеверне Македоније мораш предати и превод документације из матичне земље (превод од судског тумача).
- Као грађанин Сјеверне Македоније мораш приложити доказ о задовољавајућем нивоу познавања писма и језика у службеној употреби у БиХ.

46. Питање: На који начин могу доказати да на задовољавајућем нивоу познајем писмо и језик у службеној употреби у БиХ?

Одговор: Постоји неколико могућности:

- а. полагањем испита из познавања језика за стицање држављанства у институцијама чије сертификате надлежно министарство признаје;

б. прилагањем потврде о запослењу и свакодневној употреби језика на послу, издату од стране послодавца, ако радиш у БиХ и редовно се служиш на послу језиком у службеној употреби у БиХ;
ц. на основу разговора које запослено лице надлежног органа може обавити с тобом на службеном језику у употреби у БиХ.

47. Питање: Које школе и институције организују испите из познавања језика, а да се њихове дипломе признају од стране органа надлежног за додјелу држављанства БиХ?

Одговор: Сљедеће установе, приватне школе и државне образовне институције, организују курсеве за странце као и полагање испита о познавању језика те могу издати сертификате које признаје Министарство цивилних послова:

а) Филолошки факултет Универзитета у Бањој Луци

Добили смо информацију (у марту 2026.године) да тренутно не организују испите о познавању српског језика, али постоји могућност поновног организовања испита од октобра 2026. године.

У студенској служби могу дати информације у вези с тим питањима.

Телефон: 051/340-134

б) Филозофски факултет Универзитета у Сарајеву- Одсјек за босански, хрватски и српски језик

Интернетска страница: <https://ff.unsa.ba/index.php/cyr/>

Адреса: Фрање Рачког 1, 71000 Сарајево

Телефон: 033/253-112

Процедура:

- Написати захтјев за приступање полагању испита за доказивање познавања језика у БиХ ради подношења захтјева за држављанство Босне и Херцеговине. Захтјев написати у слободној форми, јер не постоји готов образац.

- Уплатити 175,50 КМ на име трошкова испита. Упуте за уплату (број рачуна и подаци о банци) ће се добити на факултету.

Захтјев и оригинал уплатнице (доказ о уплати) се предају заједно на протоколу Филозофског факултета.

Професор с Одсјека за босански, хрватски и српски језик, који организује испите и заказује термин испита, јавља се најчешће у року од 7 до 10 дана.

Сам испит обично траје до сат времена, иако његово трајање може варирати у зависности од конкретног случаја. Након испита кандидат у року од неколико дана има спреман сертификат те о томе бива обавијештен путем електронске поште. На сертификату се наводи постигнути ниво познавања језика према Заједничком европском референтном оквиру за језике (ЦЕФР), од нивоа А1 до нивоа Ц2.

в) Факултет хуманистичких наука Универзитета „Џемал Биједић“ у Мостару-Одсјек за босански језик и књижевност

Контакт телефон: 036/571-559

Факултет организује испите, али није било могуће сазнати да ли Министарство цивилних послова признаје сертификат.

г) Удружење за језик и културу Лингвисти

(„Association for Language and Culture Linguists“)

Интернетска страница: www.lingvisti.ba

Адреса: Ложионичка 15/ИИ, 71000 Сарајево

Телефон/факс: 033/645-343

Удружење организује полагање испита и издаје сертификате о познавању језика у БиХ особама које желе поднијети захтјев за држављанство БиХ. Кажу да је до сада Министарство цивилних послова признавало њихов сертификат, мада Удружење нема формалну акредитацију. Цијена полагања испита је 100 КМ.

д) Школа језика „Bosnian2Go“

Интернетска страница: <https://bosnian2go.com/>

Адреса: Скендерија 34, 71000 Сарајево

Телефон: 062/235-533

Цертификат школе се признаје од стране Министарства цивилних послова, по изјави школе.

48. Питање: Колико кошта захтјев за држављанство БиХ за грађане Србије?

Одговор: Такса која се плаћа уз захтјев износи 450 КМ (230 евра).

Уз то ћеш имати и трошкове за:

- извод из матичне књиге рођених (родни лист) из матичне земље: 22 евра (преко амбасаде);
- извод из књиге држављана (увјерење о држављанству) из матичне земље: 40 евра (преко амбасаде);

- увјерење о некажњавању из матичне земље: 33 евра (преко амбасаде);
- превод увјерења од судског тумача: 50 - 100 КМ
- увјерење о невођењу кривичног поступка из БиХ: 15 КМ (7,5 евра);
- потврда о познавању језика у службеној употреби у БиХ за држављане којима је тај језик страни: 100 – 175 КМ (50 – 95 евра).

49. Питање: Кад добијем држављанство БиХ, имам ли одмах сва права у БиХ? Прецизније речено, могу ли се пријавити на биро за запошљавање ако сам незапослен? Могу ли добити здравствено осигурање преко бироа? Могу ли се здравствено осигурати преко свог (ван)брачног друга? Могу ли добити социјалну помоћ ако будем у стању социјалне потребе?

Одговор: Када добијеш рјешење о држављанству БиХ, предајеш захтјев за додјелу ЈМБГ-а (јединствени матични број грађана). Када добијеш ЈМБГ, можеш предати захтјев за издавање личне карте БиХ. Када добијеш личну карту, можеш тек након 12 мјесеци постати корисник социјалних услуга (нпр. примити једнократну помоћ) од надлежног центра за социјални рад. Чим добијеш држављанство и ако брачни партнер има здравствено осигурање преко бироа или посла, можеш одмах добити здравствено осигурање. Ако брачни партнер има здравствено преко социјалне службе, мораш сачекати годину дана да стекнеш право на здравствено. Одмах имаш право на јавну кухињу. Такво је било наше искуство у Кантону Сарајево. Треба провјерити и директно у општини.

50. Питање: Имам држављанство Републике Косово. У браку сам са држављанком БиХ. Вјенчали смо се на Косову. Могу ли живјети у БиХ и добити одобрење за привремени боравак, стални боравак и тражити држављанство?

Одговор: Босна и Херцеговина до сада (март 2026.године) не признаје Косово као независну државу, па тиме не признаје ни идентификационе документе Косова. Поступак се разликује у случају да имаш, поред косовског држављанства, и држављанство Републике Србије и ако си пријављен у Србији у матичном уреду. Ако је то случај, онда је пуно једноставније да користиш држављанство и документе из Србије за регулисање привременог и сталног боравака у БиХ и за подношење захтјева за држављанство.

51. Питање: Моја мајка има држављанство Србије које је имала и у тренутку мог рођења. До сада нисам уписан у матичне књиге Србије. Могу ли то накнадно урадити?

Одговор: У принципу можеш урадити накнадни упис у матичну књигу рођених у Србији.

52. Питање: Држављанин сам Косова, немам држављанство Србије и у браку сам са држављанком БиХ. Могу ли живјети у БиХ и предати захтјев за држављанство БиХ?

Одговор: Добили смо усмену и незваничну информацију, од Министарства унутрашњих послова Федерације БиХ, да је тренутно немогуће предати захтјев за држављанство јер не постоје дипломатски односи између БиХ и Р. Косова. С друге стране, знамо да је могуће да држављанин Косова добије визу за улазак у БиХ, тако да имамо утисак да та тема тренутно није регулисана. Препоручујемо да се странац- држављанин Косова- обрати са преведеним и овјереним документима Министарству унутрашњих послова за даља упутства, јер члан 9. Закона о странцима одређује забрану дискриминације и тиме мора бити могуће да странац ужива сва права која имају и други странци. У члану 9. стоји сљедеће: „Забрањена је дискриминација странаца по било којој основи, као што су: род односно спол, раса, боја коже, језик, вјероисповијест, политичко или друго увјерење, национално или друштвено поријекло, повезаност с националном мањином, имовно стање, статус који се стиче рођењем или други статуси.“

53. Питање: Држављанин сам Републике Косово. Коју документацију треба за добијање визе за улазак у БиХ и боравак у трајању од максимално 90 дана у оквиру периода од 180 дана?

Одговор: Ако си позван од стране физичког лица, треба ти сљедеће:

- овјерено позивно писмо позиватеља;
- важећа путна исправа;
- превод судског тумача из БиХ овјерене изјаве двају свједока о твом идентитету (јер се формално твоја лична карта с Косова не признаје);
- доказ да посједујеш средства у износу од најмање 150 КМ за сваки дан који ћеш провести у БиХ (или готовински новац или доказ о средствима на банковном рачуну).

54. Питање: Шта треба да стоји у позивном писму и које документе треба позиватељ приложити? Како се може позивно писмо овјерити? Гдје се може овјерити?

Одговор: У позивном писму стоји сљедеће:

- лични подаци позиватеља;
- лични подаци особе која се позива;
- опис разлога посјете и период током којег странац намјерава боравити у БиХ.

Позивно писмо се мора овјерити у надлежном теренском центру Службе за послове са странцима. Предаје се захтјев за овјеру у облику обрасца који се може преузети у електронској форми на страници службе. Линк ка страници: https://sps.gov.ba/?page_id=2496&lang=sr

Документација коју позиватељ мора приложити уз захтјев за овјеру позивног писма:

- доказ о идентитету позиватеља (овјерена копија личне карте БиХ, ЦИПС);
- доказ о власништву смјештаја гдје ће странац бити смјештен;
- доказ о редовним примањима за издржавање странца, односно доказ о посједовању средстава за издржавање (уговор о раду, потврда из банке);
- копија путне исправе странца који се позива.

55. Питање: Коју документацију морам обезбиједити за захтјев за привремени боравак, продужење привременог боравака и стални боравак у БиХ?

Одговор: Најкасније 15 дана прије истеке визе која важи за период од 90 дана, мораш предати захтјев за одобрење за привремени боравак на основу брачне заједнице надлажном теренском центру. Потребна документација је наведена у првом и другом дијелу овог приручника. Пошто си грађанин Косова, државе која није призната од стране БиХ, мораш обезбиједити и додатну документацију, а то је:

- изјава 2 свједока о твом идентитету, овјерена код нотара, преведена од стране судског тумача у БиХ (разлог: твој идентификациони документ–пасош је издат од стране државе коју БиХ формално не признаје);
- међународни извод из матичне књиге вјенчаних државе у којој је обављено вјенчање;
- извод из матичне књиге вјенчаних БиХ (накнадно сте регистровали вјенчање у матичном уреду мјеста пребивалишта);

- доказ да брачна заједница истински постоји (фотографије, заједнички уговори, родни листови заједничке дјеце ако их има и тако даље);
- изјава двају свједока, овјерена код нотара у БиХ, да брачна заједница постоји.

Остатак документације је исти као што је наведено у првом и другом дијелу овог приручника .

56. Питање: Немам довољно новца да платим трошкове. Постоји ли могућност да мој брачни друг добије новчану помоћ од центра за социјални рад?

Одговор: Можемо то сматрати могућим. Сви центри за социјални рад начелно имају могућност да на основу захтјева додијеле једнократну новчану помоћ породицима које су у стању социјалне потребе, односно које су корисници социјалне помоћи. Висина новчаног износа зависи од бројних критеријума, према важећем Закону о социјалној заштити, као што је број чланова породице, висина примања, итд. Препоручујемо да се обратите одговарајућој социјалној служби и директно разговарате с надлежним социјалним радником о томе како би могла изгледати помоћ у сврху покривања трошкова за дозволу за боравак.